

Quercus robur (Dub letní)

synonyma: *Quercus femina*, *Quercus pedunculata*

čeleď: Fagaceae

oblasti: Albánie, Anglie, Arménie, Ázerbájdžán, Belgie, Bělorusko, Bosna a Hercegovina, Britská Kolumbie, Bulharsko, Chorvatsko, Černá Hora, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Gruzie, Írán, Irsko, Itálie, J Norsko, J Švédsko, J Ural, JZ Rusko, Katalánsko, Kavkaz, Korsika, Kosovo, Krym, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Maine, Makedonie, Malá Asie (Anatolie), Massachusetts, Německo, New Hampshire, New York, Nizozemí, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Ontario, Pennsylvania, Polsko, Portugalsko, Pyreneje, Rakousko, Rumunsko, S Afrika, S Řecko, Sardínie, Sicílie, Skotsko, Slovensko, Slovinsko, Srbsko, SZ Rusko, Švýcarsko, Ukrajina, V Asie, Wales, Z Rusko

Pochází z Evropy a západní Asie. Dožívá se věku kolem 500let. Patří mezi opadavé rostliny. Růst je pomalý, díky tomu má velmi tvrdé dřevo, přesto ale dokáže dosáhnout 35 (i 50)m výšky a šířky 30m. Vytváří ploché koruny. U nás je početněji zastoupen než *Q. petraea* (D. zimní). Pod zemí vytváří kulovitý kořen. Barva kůry se s rostoucím věkem mění z červenohnědé na šedozelenou a tmavěšedou, popraskanou. Mladé větve jsou červenohnědé, pupeny vejčité až kulovité. Listy jsou variabilní, obvejčité až úzce eliptické nebo úzce obvejčité i podlouhlé, nerovnoměrně laločnaté, na každé straně je 3 - 8 hlubokých zaoblených laloků, báze je ouškatá nebo silně srdčitá, horní strana zelená až našedlá, spodní světlezelená i namodralá, holá, řapík má délku 0,2 - 0,6 (i 1)cm, celková délka je 5 - 15 (i 20)cm. Čepel je u báze sbíhává bez laloků. To je jednoduchý poznávací znak oproti D. zimnímu, který má zaoblenou bázi (pumpky). Také na D. letním se vytvářejí duběnky, k čemuž na D. zimním nedochází. Kvete žlutozelenými samčími převislými jehnědami. Samičí jsou nepatrné. Číšky jsou miskovité až kuželovité. Žaludy jsou hnědé až hnědožluté, vejčité, podlouhlé nebo válcovité, dlouhé 1,5 - 3,5cm, široké 1,2 - 2cm, v mládí řídce plstnaté, v číšce jsou schované z 1/4 až 1/2. Existují vnitrodruhové taxony:

- '*Albomarmorata*' - výška do 20m; tmavězelené bíle mramorové listy obvyklé velikosti
- '*Argenteomarginata*' - výška do 20m; nepravidelně bíle panašované okraje listů s mělkými laloky, často deformované, báze klínovitá
- '*Argenteopicta*' - mladé listy bíle skvrnitě a tečkované, později matné, tmavězelené se světlezelenými skvrnami, spodní strana šedozelená s nápadnými bílými průsvitnými skvrnami, okraje pravidelně vykrajované, délka 6 - 10
- '*Argenteovariegata*'/'*Variegata*'/f. *variegata* - výška do 20m; mladé větve s bílými a načervenalými pruhy; bílopestré listy
- '*Asjes*'/'*Roste Hill*' - koruna úzce ovální; modrozelené listy s podzimní žlutou barvou
- '*Asplenifolia*'/f. *asplenifolia*/f. *diversifolia*/var. *asplenifolia* - větvičky jsou převislé; listy hlavních větví nepravidelně čárkovité, později širší, pravidelně laločnaté, laloky směřují kupředu
- '*Attention*' - úzký pyramidální habitus, výšky 14m, šířka 3,5m
- '*Atropurpurea*'/f. *atrosanguinea*/var. *atropurpurea* - menší rozložitost, řídký nepravidelný okraj, výška 7 - 10m (keřovitý výšky 3m), pomalý růst; tmavé červenofialové listy, později nahnědlé
- '*Aureobicolor*'/f. *aureo-bicolor*/*Q. tricolor* - výška do 20m; jarní listy řídce žlutě skvrnitě, letní nápadně žlutopestré až červenající
- subsp. *brutia*/*Q. brutia* - jižní Itálie; mladé větve a spodní strana listů v mládí ochlupená; listy kožovité, dlouze laločnaté; číšky šířky do 2,3cm, tlusté, dřevnaté
- '*Castle Howard*' - mladé větve hnědočervené; jarní listy středně pestré, zelené, řídce béžovobíle lemované a skvrnitě, letní listy silně béžovobíle až bíle skvrnitě a tečkované
- '*Compacta*' - pomalý růst; velký keř
- '*Concordia*'/var. *concordia* - dorůstá 10 (i 16)m výšky i šířky; řídký habitus; listy mají zlatožlutou barvu, jejich celkový tvar je srdčitý a okraje zůstávají laločnaté

- 'Contorta'/f. contorta/Q. pedunculata cochleata - méně rozložitý velmi řídký strom; výška 10m; listy lžičkovitě tvarované, laloky normální, zkroucené
- 'Crimschmidt'/'Crimson Spire' - sloupovitý, výška 14m, šířka 4m; listy tmavězelené, podzimní barva červená nebo tmavá rezavě červená
- 'Crispa' - menší tmavězelené listy s výrazně zkadeřeným okrajem
- 'Cristata' - menší strom; zhuštěné drobnější zkroucené nesymetrické zkadeřené laločnaté listy seskupené na konci větví
- 'Cucullata'/f. cucullata/f. monstrosa/Q. pedunculata bullata - výška do 20m; dlouhé lžičkovitě tvarované listy, výkrojky mezi laloky nehluboké, báze klínovitá
- 'Cucullata Macrophylla'/f. cucullata macrophylla - široce tupě jehlancovitá až vejčitá nepravidelná koruna; výška 25m; větší širší téměř čapkovitě zahnuté mělce laločnaté listy
- 'Cupressoides'/f. fastigiata cupressoides (Dub letní cypřišovitý) - velmi úzce kuželovitý; výška do 20m; menší nepravidelně laločnaté listy
- 'Dissecta-cucullata' - střední strom; dlouze řapíkaté listy lžičkovitě pokroucené, okraje nepravidelně laločnaté
- 'Doumetii' - hluboce zastříhované listy, zvlněné a zkroucené laloky
- 'Fastigiata'/f. fastigiata/var. fastigiata/var. pyramidalis/Q. fastigiata/Q. pyramidalis - široce sloupovitý až válcovitý, hustý, kompaktní; výška 12m; větve směřující vzhůru
- 'Fastigiata Cucullata'/f. fastigiata cucullata - široce sloupovitý až válcovitý habitus, hustě větvený; výška 12m; větve vystoupavé; listy mírně vypouklé
- 'Fastigiata Koster' - úzký sloupovitý habitus
- 'Fastigiata Purpurea' - široce sloupovitý až válcovitý, hustý kompaktní; výška 10m; větve vystoupavé; listy tmavě červenofialové, později přecházejí do tmavězelené
- 'Fenessii'/var. cuneifolia f. laciniata/Q. pedunculata var. heterophylla - středně velký; variabilní listy, bývají vypouklé, hluboce zastříhované z úzkými celokrajnými laloky úzce zakončené
- 'Filicifolia'/f. filicifolia/var. comptoniaefolia/var. filicifolia - méně rozložitý, řídké nepravidelné okraje; výška 10m; listy hluboce rozeklané, čárkovité laloku směřující kupředu, okraj zkadeřený, dlouhé řapíky
- 'Fürst Schwanzenberg' - široce tupě jehlancovitý habitus s téměř vejčitou nepravidelnou korunou; výška 15m; jarní listy standardně zelené, letní nápadně béžovožlutě skvrnitě až čárkovité nebo flekaté, obvejčité, z obou stran 3 - 5 obvykle špičatých laloků, báze zúžená, srdčitě ouškatá, spodní šedozelená, skvrny na spodní straně bělavé, prosvítající
- 'Granbyana' - širocekuželovitý habitus
- 'Hentzei' - světlezelené listy s nepravidelně vykrajovanými laloky a s béžovým tečkováním
- subsp. imeretina
- 'Irtha' - listy hluboce nepravidelně rozeklané na úzké pokroucené laloky
- 'Kassel' - velký keř až malý strom; mladé větve husté, krátké; listy drobnější, drobně laločnaté, dlouhé 5 - 7cm, široké 2 - 3cm
- 'Kosteri Fastigiata' - sloupovitý
- 'Maculata'/Q. pedunculata latimaculata - výška do 20m; jarní listy zelené, letní výrazně žlutě skvrnitě
- 'Michround'/'Westminster Globe' - symetrický okrouhlý habitus; výška i šířka 14m
- 'Miki'
- 'Nigra' - celoročně tmavé červenofialové mírně modře ojněné listy
- f. opaca/f. rubrinervia - Itálie, Rumunsko; tmavězelené matné listy s červenými řapíky a žilkami
- 'Pectinatum'/'Pectinata'/f. pectinata/f. pectinata doumetii/Q. pedunculata f. pectinata/Q. pedunculata var. doumetii - méně rozložitý, řídké nepravidelné okraje; výška 10m; listy s hluboce vykrajovanými rovnými nezkadeřenými laloky
- 'Pendula'/var. dauvessei/var. pendula - výška 25; široce rozložitá polokulovitá koruna; hlavní větve standardní, sekundární krátce polopřevíslé, dlouhé až 2m; rychlý růst
- subsp. pedunculiflora
- 'Pulverulenta' - výška do 20m; rašící listy načervenalé, později žlutopestré, pomoučené, ke konci zelenající

- 'Purpurascens'/f. purpurascens/f. sanguinea/var. purpurascens/Q. pedunculata nigricans - výška do 20m; pouze mladé listy a větve načervenalé
- 'Pyramich'/'Skymaster' - v mládí úzký, později pyramidální
- subsp. robur - obvykle holé listy s širokými hlubokými laloky; číšky variabilní, obvykle široké 1,2cm
- 'Salfast' - sloupovitý; nelaločnaté listy rychle roste
- 'Salicifolia'/'Holophylla'/f. halophylla/f. laurifolia/f. salicifolia/f. scolopendrifolia/Q. sessiliflora f. longifolia - výška do 16m, široký habitus; listy dlouze eliptické, obvykle celokrajné, někdy mírně zvlněné nebo řídce zubaté, dlouhé řapíky, délka 4 - 7cm, šířka 1 - 2cm; pomalý růst
- subsp. slavonica (Dub letní slavonský)
- 'Skyrocket' - úzký sloupovitý; listy tmavězelené, na podzim žlutohnědé, dlouhé 12 - 14cm, široké 3,5 - 4,5cm
- 'Strypemonde' - výška do 16m; listy variabilní, zastříhované, laloky dopředu mířící, báze ouškatá, jarní listy mají zřídka úzké laloky nebo jsou celokrajné; plody dlouze stopkaté; pomalu rostoucí
- 'Temuki' - středně velký; tmavěčervené nepravidelně laločnaté listy s jemně zvlněným okrajem, délkou 7 - 14cm a šířkou 3 - 8cm
- var. thomasi - jižní Itálie; výška do 20m; mladé větve jemně ochlupené; listy obvejčité, báze dlouze protažená, z obou stran 3 - 5 laloků; plody bývají samostatné, stopky délky 2 - 4cm, žaludy délky 3,5 - 4cm, tloušťka 2,5cm
- 'Tortuosa' - výška do 16m; pokroucené větvičky
- 'Umbraculifera'/var. umbraculifera - rozložitá okrouhle polokulovitá hustě pravidelná koruna, krátký kmen; výška do 10m; drobnější výrazně laločnaté husté listy
- 'Undulata' - keřovitý; listy vlnité, tmavězelené
- 'Zundert' - malý hustý keř s krátkými větvičkami; listy drobné, hluboce úzce laločnaté nepravidelně čárkovité, délka 5 - 8cm, šířka 1 - 3cm; pomalý růst; asi čarověník

Není náročný na půdu. Dokáže žít i v lehkých písčitých oblastech. Lepší jsou ale těžké humózní půdy s dostatkem světla. Naopak se mu nelíbí zamokřené půdy. Dobře snáší znečištěné ovzduší.

Jeho kůra se používá v léčitelství.

<https://www.rostliny.net/>